

5 Aralık 2024 tarihli Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, FAO Gıda Fiyat Endeksi, yüksek bitkisel yağ fiyatları ile artış gösterirken; düşük tahıl ve şeker fiyatları ile yükselişini yavaşlattı

FAO Gıda Fiyatları, Kasım ayında, Ekim ayına göre %0,5 artış göstererek 127,5 puan oldu ve Nisan 2023'ten bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. Artış, süt ürünleri ve bitkisel yağlara yönelik yüksek fiyatlardan kaynaklandı; bu fiyat, et, tahıl ve şeker fiyatlarındaki düşüşlerden biraz daha ağır bastı. Tarihsel seviyelerle karşılaştırıldığında Kasım ayındaki FAO Gıda Fiyat Endeksi, bir önceki yıla göre %5,7 artış gösterirken; Mart 2022'de ulaşılan 160,2 puanlık zirvenin %20,4 altında gerçeğe geçti.

FAO Tahıl Fiyatları, Kasım ayında, Ekim ayına göre %2,7 (3,0 puan) düşüş göstererek 111,4 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %8,0 (9,6 puan) düşüş gösterdi. Küresel buğday fiyatları, Güney Yarımküre'de devam eden hasatlardan kaynaklanan arzın artması ve Kuzey Yarımküre'deki bazı önemli ihracatçı ülkelerde 2025 hasadı için iyileşen mahsul koşulları nedeniyle aylık bazda düşüş gösterdi. Uluslararası talebin zayıflaması da fiyatların ılımlı hale gelmesine katkıda bulundu. Uluslararası mısır fiyatları, karşı faktörlerin bir sonucu olarak Kasım ayında sabit kaldı. Fiyatlar üzerindeki aşağı yönlü baskı, Güney Amerika'da ekimin devam etmesiyle birlikte genel olarak olumlu hava koşulları, Ukrayna malzemelerine yönelik talebin zayıflaması ve ABD'de devam eden hasattan kaynaklanan mevsimsel baskıdan kaynaklanırken, Brezilya ve Meksika'daki güçlü iç talep ABD malzemelerine olan talebin artmasına neden oldu. Diğer tahılların yanı sıra uluslararası arpa ve sorgum fiyatları da Kasım ayında bir miktar geriledi. FAO Pirinç Fiyat Endeksi, artan pazar rekabeti, hasat baskısı ve ABD doları karşısında para birimindeki değer kaybı nedeniyle büyük pazar segmentlerindeki fiyat düşüşlerinin etkisiyle %4,0 düşüş gösterdi.

FAO Bitkisel Yağ Fiyatları, Kasım ayında, Ekim ayına göre %7,5 (11,4 puan) artış göstererek 164,1 puan oldu ve 2022 yılından bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Endeksteeki artış; palmye, kolza tohumu, soya ve ayçiçek yağlarına yönelik yüksek fiyatlarından kaynaklandı. Uluslararası palm yağı fiyatları, Güneydoğu Asya'daki aşırı yağışlar nedeniyle beklenenden düşük küresel üretime ilişkin süregelen endişeler nedeniyle alternatif yağlara göre üstünlüğünü koruyarak art arda altıncı ayda da yükseldi. Bu arada uluslararası soya yağı fiyatları da güçlü küresel ithalat talebi nedeniyle artmaya devam etti. Kolza tohumu ve Ayçiçek yağı fiyatları da artış gösterdi; bu durum, ilgili pazarlarda küresel arzın sıkılaşacağı beklentilerini yansıtıyor.

FAO Süt Ürünleri Fiyatları, Kasım ayında, Ekim ayına göre %0,6 (0,9 puan) artış göstererek 139,9 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %20,1 (23,4 puan) artış gösterdi. Başta tam yağlı süt tozu olmak üzere süt tozlarına yönelik uluslararası fiyatlar, küresel talepteki toparlanma ve Batı Avrupa'daki süt üretimindeki mevsimsel düşüş nedeniyle en büyük artışları kaydetti; bu durum Okyanusya'daki mevsimsel süt üretimindeki artışı dengeledi. Uluslararası tereyağı fiyatları art arda on dördüncü ayda da artarak, özellikle Batı Avrupa'da stokların kısıtlı olması nedeniyle güçlü iç ve dış talep nedeniyle yeni bir rekora ulaştı. Peynir fiyatları da, spot arza yönelik artan ithalat talebini karşılamak için sınırlı stokun yansımaları olarak yükseldi.

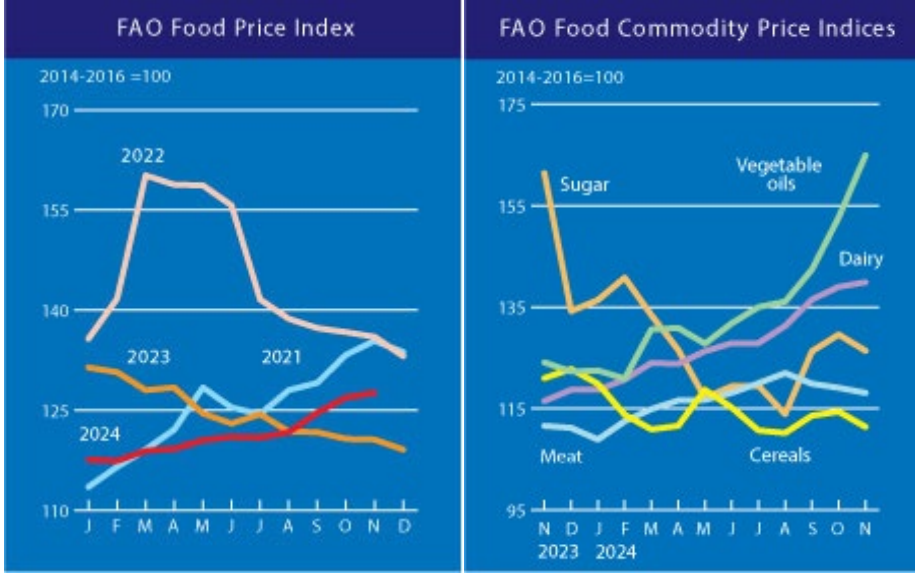
FAO Et Fiyatları, Kasım ayında, Ekim ayına göre %0,8 (0,9 puan) düşüş göstererek 118,1 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,9 (6,6 puan) artış gösterdi. Düşüşün temel nedeni, Avrupa Birliği'ndeki zayıf fiyatların etkisiyle art arda beşinci ayda da düşen uluslararası domuz eti fiyatlarıydı. Bu durum, bol miktardaki arzın ve sürekli olarak zayıf seyreden küresel ve yurt içi talebin yansımalarıydı. Küçükbaş hayvan eti fiyatları, güçlü uluslararası talebe rağmen döviz hareketlerinin etkisiyle Kasım ayında bir miktar düşüş gösterdi. Uluslararası kanatlı hayvan eti fiyatları, büyük üretim bölgelerinden gelen bol miktardaki ihracat arzının baskısıyla marjinal bir düşüş yaşadı. Uluslararası büyükbaş hayvan eti fiyatları genel olarak sabit kaldı. Brezilya'da büyükbaş hayvan eti fiyatlarında güçlü küresel talebin tetiklediği keskin artış, ABD'den gelen satın alma ilgisinin azalması nedeniyle Avustralya fiyatlarının düşmesiyle dengelendi.

FAO Şeker Fiyatları, Kasım ayında, Ekim ayına oranla %2,4 (3,1 puan) düşüş göstererek 126,4 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %21,7 (35,0 puan) düşüş gösterdi. Kasım ayındaki düşüş, Hindistan ve Tayland'da zorlu sezonun başlamasının yanı sıra Brezilya'da gelecek yılın mahsul beklentilerine ilişkin endişelerin azalmasına bağlıyor. Brezilya'nın güneydeki önemli yetiştirme bölgelerinde artan yağışlar ay boyunca hasadın ilerlemesini aksatsa da, toprak nemini iyileştirerek uzun süren kurak havalardan ardından yaklaşan mahsule fayda sağladı. Ayrıca Brezilya realinin ABD doları karşısında zayıflaması ve uluslararası ham petrol fiyatlarındaki düşüş de uluslararası şeker fiyatlarındaki düşüşte katkıda bulundu.

*Diğer emtia gruplarının aksine, FAO Et Fiyat Endeksi, FAO Gıda Fiyat Endeksi hesaplanıp yayımlandığında henüz açıklanmamış oluyor. Bu yüzden tahmini değerler ile yayımlanıyor. Asıl fiyatlar belli olduktan sonra Gıda Endeksi bir sonraki dönem için revize edilebiliyor.

Grafikler:

1- Gıda Emtiaları Fiyat Endeksleri

Sugar:	Şeker
Dairy:	Süt ürünleri
Vegetable Oils:	Bitkisel sıvı yağ (yağlı tohumlar)
Meat:	Et
Cereals:	Hububat

2- Nominal ve Reel Bazda FAO Gıda Fiyatı Endeksi

